

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 294/2017-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. apríla 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészáros (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., vedené pod sp. zn. Rvp 14945/2015 a sp. zn. Rvp 15627/2015 vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie uzneseniami Okresného súdu Brezno sp. zn. 3 Er 2283/2014 z 24. augusta 2015 (Rvp 14945/2015) a sp. zn. 3 Er 2357/2014 z 29. septembra 2015 (Rvp 15627/2015), ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 14945/2015 a sp. zn. Rvp 15627/2015 spája na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 14945/2015.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnené.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli v priebehu roka 2015 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namietala porušenie čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a základného práva podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) uzneseniami Okresného súdu Brezno (ďalej len „okresný súd“) uvedenými v záhlaví tohto rozhodnutia, ako aj postupom, ktorý predchádza ich vydaniu (ďalej len „napadnuté uznesenia“).

Zo sťažností a z pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá inter alia poskytovaním úverov z vlastných zdrojov a že v rámci tejto činnosti poskytla na základe zmlúv o úvere uzavretých s fyzickými osobami – dlžníkmi úvery, ktoré boli títo povinní vrátiť podľa podmienok dojednaných v úverových zmluvách. Vzhľadom na skutočnosť, že dlžníci dobrovoľne nepristúpili k úhrade svojich záväzkov, stali sa pohľadávky sťažovateľky splatnými. Na základe exekučných titulov (rozhodcovských rozsudkov, resp. notárskych zápisníc) boli v prospech sťažovateľky začaté exekučné konania, v priebehu ktorých okresný súd rozhodol o ich zastavení z dôvodu, že exekučné tituly nespĺňali podmienku materiálnej vykonateľnosti. Po podaní odvolaní sťažovateľkou Krajský súd v Banskej Bystrici svojimi uzneseniami rozhodnutia súdu prvého stupňa potvrdil.

Aj napriek uvedenému sa sťažovateľka na základe tých istých exekučných titulov ďalšími návrhmi na vykonanie exekúcií domáhala plnenia voči dlžníkom, preto ňou zvolený „súdny exekútor... požiadal príslušný exekučný súd o vydanie poverenia“.

Okresný súd však „*vôbec nerozhodol o návrhu sťažovateľa na vydanie poverenia*“, ale napadnutými uzneseniami exekučné konania podľa § 104 ods. 1 v spojení s § 159 ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) zastavil, pretože pri skúmaní podmienok konania zistil procesnú prekážku, ktorú nemožno odstrániť. Proti týmto rozhodnutiam odvolanie nie je prípustné.

Sťažovateľka v predostretej argumentácii napáda právne závery vyplývajúce z rozhodovacej činnosti okresného súdu, ktorému vytýka ich nesprávnosť z hľadiska právneho posúdenia relevantných hmotnoprávných a procesnoprávných ustanovení príslušných právnych predpisov na predmetné exekučné konania sa vzťahujúcich a zároveň poskytuje ústavnému súdu vlastnú interpretáciu.

V nadväznosti na uvedené sťažovateľka v petite sťažností žiada, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, základného práva podľa čl. 47 charty a čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru napadnutými uzneseniami okresného súdu a ktorým napadnuté uznesenia zruší a veci vráti okresnému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľka zároveň žiada priznať primerané finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

II.A K spoločnému prerokovaniu vecí (bod 1 výroku tohto uznesenia)

Podľa § 31a ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon

neustanovuje inak a povaha veci to nevylučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

V zmysle § 166 ods. 1 CSP v záujme hospodárnosti konania súd spojí na spoločné konanie také veci, ktoré sa pred ním začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých strán. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 166 ods. 1 CSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností uvedených vo výrokovej časti tohto uznesenia, z ktorého je nepochybná právna a skutková súvislosť týchto sťažností, ako aj na totožnosť v osobe sťažovateľky a okresného súdu, proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd, uplatniac citované právne normy, tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

II.B K namietanému porušeniu sťažovateľkou označených práv podľa ústavy, dohovoru, dodatkového protokolu a charty napadnutými uzneseniami okresného súdu (bod 2 výroku tohto uznesenia)

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy

podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka tvrdí, že napadnutými uzneseniami okresného súdu boli porušené ňou označené práva. Podľa tvrdení sťažovateľky okresný súd vydal svoje rozhodnutia na základe nesprávneho právneho posúdenia vecí a s použitím nesprávnej aplikácie a interpretácie práva. Napadnutými uzneseniami malo podľa sťažovateľky dôjsť k ohrozeniu jej existujúcich pohľadávok. Sťažovateľka tiež namieta, že v napadnutých konaniach mala výrazne nevýhodné postavenie a súdy s ňou zaobchádzali odlišne.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu a podobne aj práva na spravodlivé súdne konanie patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

Aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie, vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303A, s. 12, bod 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

Arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov, a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Okrem toho môže arbitrárnosť rozhodnutia všeobecného súdu vyplývať aj z ústavne nekonformného výkladu ustanovení právnych predpisov aplikovaných na prerokovaný skutkový prípad. Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré zo základných práv alebo slobôd. Právomoc ústavného súdu konštatovať porušenie základného práva účastníka konania pred všeobecným súdom na súdnu ochranu je založená v prípade, ak dospeje k záveru, že napadnuté rozhodnutie všeobecného súdu je v rozpore s požiadavkou ústavne konformného výkladu právnych predpisov.

Po preskúmaní napadnutých rozhodnutí ústavný súd konštatuje, že okresný súd sa všetkými pre rozhodnutie relevantnými skutkovými a právnymi otázkami zaoberal, a to v rozsahu potrebnom a dostatočnom na prijatie konečného záveru o potrebe zastavenia exekučných konaní. Po skutkovom zistení, že na základe totožného exekučného titulu

vo veci rovnakých účastníkov už bolo okresným súdom v inom konaní právoplatne rozhodnuté (konania boli právoplatne zastavené z dôvodu vydania exekučného titulu na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky), okresný súd vyhodnotil, že ide o prekážku veci rozhodnutej (*res iudicata*), čo predstavuje nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť. Na takto zistený skutkový stav všeobecný súd aplikoval príslušné zákonné ustanovenia (§ 104 ods. 1 a § 159 ods. 3 OSP), ktoré vyložil a použil v súlade s ich znením, zmyslom a účelom.

Ústavný súd pripomína, že v zmysle svojej judikatúry právo na spravodlivé súdne konanie všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi vzťahujúcimi sa na konkrétne konanie (obdobne napr. II. ÚS 181/06). Teda ak orgán štátu aplikuje platný právny predpis, jeho účinky (dôsledky) použitia nemožno považovať za porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 81/00, II. ÚS 63/03).

Ústavný súd uzatvára, že napadnuté uznesenia okresného súdu sú vnútorne logické, nie sú prejavom aplikačnej a interpretačnej svojvôle konajúceho súdu, rešpektujú zákonné požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia, nie sú arbitrárne a zrozumiteľným, preskúmateľným a dostatočným spôsobom dávajú odpoveď na otázku, prečo bolo potrebné príslušné exekučné konania zastaviť.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažností nezistil žiadne signály porušenia označených práv sťažovateľky, ktoré by po prípadnom prijatí sťažností na ďalšie konanie boli spôsobilé viesť k pozitívnemu výroku meritórneho rozhodnutia. Za týchto okolností bolo potrebné sťažnosti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnené už pri ich predbežnom prerokovaní, tak ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia (bod 2 výroku).

Keďže sťažnosti boli odmietnuté ako celok, ústavný súd už o ďalších návrhoch sťažovateľky v nich uplatnených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2017